

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ ҮЗӘН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БИШНӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

05 марта 2019 ел

№ 218

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары муниципаль норматив актларында һәм законнарында үзгәрешләргә мониторинг уздыру турында положениеләрне раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Бишнә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары кабул иткән (бастырып чыгарган) законнарында һәм муниципаль норматив актларында үзгәрешләргә мониторинг уздыру буенча Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатыннан, Татарстан Республикасы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына нигезләнеп, Зеленодольск муниципаль район Бишнә авыл жирлеге Советы **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары муниципаль норматив актларында һәм законнарында үзгәрешләргә мониторинг уздыру турында положениене расларга (беркетелә).

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарына:

үзеңнең нормо-ижат эшчәнлегендә әлеге каарның 1нче пунктында расланган Положениегә нигезләнергә;

әлеге Положениене үтәү өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы зат итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифаи инструкциясенә ярашлы үзгәрешләр кертергә.

3. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге составына кергән жирлекләрнең үзидарә органнарына муниципаль норматив хокукий актларның законнарга, муниципаль берәмлекләр уставына ярашлылығына системалы контроль алып бару максатыннан мониторинг уздыруны тәэммин иткән муниципаль норматив хокукий актлар кабул итүне тәкъдим итәргә.

4. Өлеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләр составында Зеленодольск муниципаль районы информацион сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» информацион телекоммуникация чөлтәрендә бастырып чыгарырга, шулай ук Бишнә авыл жирлеге мәгълүмат стендларында тубәндәге адресларда урнаштырырга: Бишнә авылы, Үзәк урам, 5 йорт (жирлек администрациясе бинасы), Мәктәп урамы, 10 йорт (авыл мәдәният йорты бинасы) .

Өлөгө қаарның үтәлешен контролъгә алуны Зеленодольск муниципаль районы Бишнә авыл жирлеге башлығына йөклөргө.

**Бишнә авыл
жирлеге башлығы, Совет рәисе:**

И.М.Фатхуллин

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
район «Олы Ачасыр авыл
жирлеге» Советының
2019 елның 5 мартаңдагы
200 нче карары белән
расланган

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Ачасыр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларындагы һәм законнардагы үзгәрешләргә мониторинг уздыру түрүнда Положение

I. Гомуми положениеләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Ачасыр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларында һәм законнарда үзгәрешләргә мониторинг (алда – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының муниципаль актларны кабул итү (бастыру), үзгәртү яисә көчен югалтуны тану (юкка чыгару) өчен үз вәкаләтләре кысасында мәгълүматларны жыю, туплау, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшне карый.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг уздырганда Зеленодольск муниципаль район Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары белән элемтәгә керә.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг уздыру өчен жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг уздыруның максатлары булып тора:

муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәл китерү максатыннан кабул итүдә, үзгәртүдә яисә көчен югалтуда тануны ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, төшереп калдыруларны юкка чыгару, хокукий көйләүдә күчереп алуларны;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупция фактларын ачыклау;

практикада кулланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә таләп ителмәгән муниципаль актларны яисә аларның аерым кагыйдәнамәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокукий яктан кулланылыш сыйфатын арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыру сыйфатын киметүче факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнары ярашлы булекчәләренең муниципаль актларны үтәвен контрольгә алуда ярдәм итү;

ижат нормасы процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзенә үгәрешләр жыюны, туплауны, анализлауны һәм бәяләүне кертә:

федераль конституцион законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе карарларын, федераль башкарма власть органнарының норматив хокукий актларын, федераль дәрәҗәдәге законлы башка норматив хокукий актларын; Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын;

Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлекләре Уставын, муниципаль актларын.

7. Мониторинг уздыруга нигез булып тора:

актларга федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләрне кертү;

хокукый қөйләүнен аерым өлкәсендә муниципаль актлар куллануга анализ ясау;

прокуратура органнары мәгълүматы; житешсезлекләр яисә муниципаль актларны камилләштерү кирәклеге түрында массакуләм информация чараларында мәгълүмат;

гражданнарынц, юридик затларның, шул исәптән җәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт власте органнарының, муниципаль берәмлекләрнен вәкаләтле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы түрында мәрәжәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга уздырган хокукый экспертизасы нәтижәләре;

Тиешле тәртиптә муниципаль актларга вәкаләтле затлар әзерләгән коррупциягә каршы экаспертиза нәтижәләре;

Жирле үзидарә органнары уздырган конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, җәмәгатьчелек тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг уздыру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Положениенең 4нче пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән элемтәгә керүдә аларның компетентлыйгы мәсьәләләре буенча мониторинг уздыра.

Мониторинг уздыру максатыннан эш төркемнәре төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр уздырылырга, кирәkle мәгълүмат сорап алышырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектларының тәжрибәсе өйрәнелергә, эшнең башка формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализлау юлы белән алыш барыла:

Әлеге Положениенең бичи пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларга дәгъва белдерү түрындагы эшләр буенча суд актларын (суд практикасын); прокурор җаваплары актларын.

10. Мониторинг уздыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, һәм шулай ук мониторинг нәтижәләре буенча иҗат-норма эше нәтижәләрен фиксацияләү максатыннан, жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын оештыру һәм алыш бару тәртибе түрында муниципаль берәмлекләрнен вәкаләтле органнары карарына ярашлы алыш барылган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары кулланыла.

11. Мониторинг алыш бару процессын оптимальләштерү максатыннан мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзүгә бәйле мөмкинлекләр булганда), тәэмин ителә:

«Гарант» информацион системасында законнары һәм башка норматив хокукый актларны контролльгә кую үзгәрешләре түрында мәгълүмат килү;

«Гарант» информацион системасын хокукый қөйләүгә ярашлы өлкәләре буенча яңалык тасмасыннан яңалыклар килү;

«Кодекс» информацион компаниясeneң «Региональ законнар аналитикасы» автоматлаштырылган информацион системасыннан муниципаль актларның законнарга тәңгәл килмәвен ачыклау турында мәғълүматлар килу.

Мониторинг алып бару системасын оптимальләштеру максатыннан башка информацион системалар сервислары кулланылырга мөмкин.

12. Мониторинг алып барганда әлеге Положениенең 9нчы пункттында күрсәтелгән анализлаулар белән бергә муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яисә юкка чыгаруны тәэммин иту өчен муниципаль актларны куллану практикасы турында мәғълүмат тубәндәге критерийлар буенча туплана hем бәяләнә:

кеше hем гражданинның гарантияләнгән хокукларын, иреген hем законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актлар кабул итү (бастыру) кирәклеген билгеләгән зур юридик көчкә ия булган норматив хокукый актлар булу;

муниципаль актны бастырганда жирле үзидарә органының компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

жәмәгать мөнәсәбәтләрен хокукый көйләү тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хatalар булу;

муниципаль актны кулланганда аның положениеләренең асылын бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз hем нигезләнмәгән каарлар, гамәлләр кылу (кылмау);

норматив хокукый актлар куллану практикасы булу;

норматив хокукый актлар куллануның бер төрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) hем эчтәлеге;

муниципаль акт белән көйләнгән мөнәсәбәтләргә hем аларны кабул итүгә бәйле гариза биручеләр таләпләрен кангатьләдерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында суд актларының законлы көченә кергән булуы (саны).

13. Муниципаль актлардагы үзгәрешләргә китергән федераль hем республика законнарында мониторинг нәтиҗәләре буенча үзгәрешләр ачыкландыра, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның ярашлы проектлары эшләнә;

муниципаль актларны тагын да зуррак юридик көчкә ия булган актларга тәңгәл китерүгә юнәлтелгән башка чараплар кабул ителә.

14. Муниципаль актларны үзгәртүгә китергән федераль hем республика законнарына үзгәрешләр кертелгәндә мониторинг федераль яисә республика акты басылып чыкканнан алып 30 көн эчендә уздырыла.

Әгәр дә мониторинг уздыруга гражданнар, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт власте органнары, муниципаль берәмлекләр вәкаләтле органнары депутатлары мөрәҗәгатьләре, шулай ук прокурор актларыннан тыш, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда караплан прокурор мәғълүматы нигез булып торса, мониторинг алар килгән көннән алып 30 көн эчендә ясалы. Хезмәт курсәтелгән очракларда мониторинг уздыру нәтиҗәләре турында мөрәҗәгать иткән затка хәбәр ителә.

Әгәр дә ерак перспективада гамәлгә кертелгән федераль hем республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкландыра очракта, жирле үзидарә органнарының норма-ижат эшчәнлеге планнарына ярашлы корректировка ясау турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен гамәлгә ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актын кабул итү федераль һәм (яисә) республика законнарының ярashлы aktларына үзgәrtүlәr кертелгәnnәn алып ике айдан соңга калмычча үткәрелә, өлеге Положениенең 14нче пунктның өченче абзацында күрсәтелгән очрак искеrmә булып тора.

16. Мониторинг уздыруга жаваплы затлар мониторинг нәтижәләре түрында җирле үзидарә органнары житәкчеләре каршында ай саен хисап чорыннан соң барган айның 5нче чисlosында хисап tota.

16.1. Мониторинг нәтижәләре түрында хисап (белешмә) эчтәлегендә булырга тиеш:

мониторинг уздыру объекты түрында мәгълүмат;

мониторинг уздыручылар түрында мәгълүмат;

мониторинг уздыру чоры түрында мәгълүмат;

мониторинг уздыруга нигез булып торган хокукий көйләү предметына кыскача характеристика.

16.2. Мониторинг нәтижәләре түрында хисапка (белешмә) керергә мөмкин:

ачыкланган хокукий көйләү проблемалары түрында мәгълүмат;

муниципаль aktларга һәм (яисә) яңаларын кабул итү кирәклеге, муниципаль aktларны юкка чыгару түрында үзgәreшләрне керту буенча тәкъдимнәр;

хокукий мәнәсәбәтләрнең ярashлы өлкәсендә хокукий көйләүне камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәсендә яңадан кабул ителгән муниципаль aktлар законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий aktлар регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча анда булмаган муниципаль aktлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма-ижат процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзөрләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг уздыруга һәм хокукий ижат эшчәnlеге өчен жаваплы затларга мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль aktларны җирле үзидарә органнарын алып баруга кергән хокукий көйләүнең ярashлы өлкәсендә федераль һәм республика законнарына вакытында ярashтыру өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык йөкләнә.

20. Мониторинг нәтижәсендә гражданнарга, юридик затларга, жәмғиятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр өчен законнарга ярashлы җирле үзидарә органнары житәкчеләре жавап tota.